

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 14.09.2026

nr 1-4/26/3417

Meie 04.10.2026

nr 1-12/966-2

Eelnõu kooskõlastamine

Kultuuriministeerium toetab ehitusseadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu eesmärki parandada hoonete energiatõhusust ja vähendada nende keskkonnamõju. Edastame teile oma märkused, et tagada regulatsioonide paindlik rakendamine, arvestades kultuuri- ning spordivaldkonna spetsiifilist infrastruktuuri.

1. Leiame, et eelnõus ei ole piisavalt arvestatud erinevate hoonete kasutusotstarbe ja energiakasutusega.

Kultuuriministeeriumi valitsemisala asutuste ja riigi asutatud sihtasutuste kasutuses olevate hoonete (sh teatrite, kontserdimajade, muuseumide ja spordikeskuste) energiakasutus on ebatüüpiline. Nende hoonete energiatarbimist mõjutavad oluliselt eripärane kasutussükkel ja -koormus, mis varieeruvad hooajaliselt ning sündmuste lõikes. Seetõttu on energiatõhususe hindamisel ja meetmete planeerimisel vajalik eristada hooneid nende liigi ja funktsiooni alusel.

Leiame, et kultuurihoonete energiatõhususe miinimumstandardite kohaldamisel tuleks lähtuda paindlikkusest. Hoone madalam energiaklass ei tohiks automaatselt kaasa tuua kohustust saavutada kindel energiatõhususe tase, kui see ei ole tehniliselt teostatav, funktsionaalselt sobiv või majanduslikult põhjendatud. Palume selgitada, kas ja kuidas arvestatakse energiatõhususe nõuete ja energiamärgise metoodika rakendamisel kultuuri- ja etendusasutuste hoonete eripärase kasutusprofiiliga.

Oleme seisukohal, et ka hoonete süsinikujalajälje piirväärtuste väljatöötamisel on vajalik arvestada kultuurihoonete erinevat kasutusprofiili. Erineva kasutusotstarbega hoonetele tuleks kehtestada sihipärased piirväärtused, mis põhinevad hoone tegelikul funktsioonil ja sellest tuleneval energiakasutusel. Näiteks spordikeskuste energiakasutus erineb oluliselt tavapäraste mitteeluhoonete energiakasutusest, kuna seda mõjutavad hooajalisus, suurte spordirajatiste ja välialade kasutamine, kunstlume tootmine, spordivalgustus, ventilatsioon, soojavee- ja pesemisruumide kasutus ning võistluste ja treeningute ajast ning mahust sõltuv koormus.

2. Seoses eelnõu § 1 lõikega 7, millega täiendatakse ehitusseadustiku § 62 lõigetega 3 ja 4, juhime tähelepanu regulatsiooni lüngale, millest tulenevalt saab miinimumnõudeid ja leevendusi kohaldada üksnes hoonetele, mis on kaitse all.

Selline lähenemine jätab tähelepanuta arhitektuurselt väärtuslikud hooned, mis ei ole kaitse all, kuid mille puhul on samuti oluline tagada nende arhitektuurse väärtuse säilimine. Regulatsioonist tulenevalt võidakse hakata ellu viima rekonstrueerimistöid, mis kahjustavad pöördumatult linnaruumi ja selliste hoonete arhitektuurset kvaliteeti, millest võiksid tulevikus saada potentsiaalselt ehitismälestised või mis on miljöö, arhitektuurse eripära või muude kaalutluste

poolest olulised. Eelkõige võib renoveerimislaine käigus ohtu sattuda noorem arhitektuuripärand, mille kaitsmisele hakatakse mõtlema alles tulevikus. Ka varasema hoonestuse seas on aga arhitektuuriobjekte, mis pole küll kaitse all, kuid mille puhul on oluline tagada nende väärtuse säilimine.

Mõistame, et siin tekib küsimus, kes määratleb arhitektuuriväärtuse hoonete puhul, mis ei ole ametlikult kaitse all. Teeme ettepaneku, et omanikud peaksid saama võimaluse taotleda leevenduste kohaldamist hoonetele, mille kaitse ei ole formaalselt fikseeritud, kui nad tõendavad, et tavapärase energiatõhususnõuete täitmine kahjustaks oluliselt hoonel tuvastatud arhitektuuriväärtust.

Peame oluliseks kitsaskohale tähelepaneku juhtida, et arhitektuurselt väärtuslikud hooned ei satuks renoveerimislaine käigus ohtu.

3. Seoses eelnõu § 2 punktiga 6, millega täiendatakse ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 30¹ lõigetega 4-9, palume selgitada, milliseks tähtjaks rakendub päikeseenergiaseade paigaldamise nõue uuele avaliku sektori hoonele, mille ehitusloa taotlus on esitatud enne uute nõuete jõustumist, kuid mis ehituslikult valmib 2027. aastal või hiljem.

Viidatud paragrahvi lõike 4 kohaselt rakendub nõue paigaldada päikeseenergiaseade uuele avaliku sektorile kuuluvale hoonele, mille püstitamiseks esitatakse ehitusloa taotlus pärast muudatuse jõustumist ehitusseadustikus. Kavandatav lõige 5 seab tähtjajad päikeseenergiaseade paigaldamise nõude täitmiseks avaliku sektori asutuse omandis olevale olemasolevatele hoonetele sõltuvalt hoone suletud netopinna suuruselt. Selgusetuks jääb, millal rakendub päikeseenergiaseadme paigaldamise nõue avaliku sektori hoonele, mille ehitusloa taotlus on esitatud enne uute nõuete jõustumist, kuid mis valmib 2027. aastal või hiljem.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
Minister